

PMU 2016

En ukes seilas kom

■ LISBETH HOMLONG • Fastlege Kurbadet legesenter, seniorrådgiver Statens helsetilsyn og medlem av hovedkomiteen

– Fastlegeordningen har et mannskap med høy kvalitet, men mangleret godt rederi, uttalte legepresident Marit Hermansen da hun åpnet Primærmedisinsk uke (PMU) i Oslo 24. oktober.

– Det mangler ikke på dyktige og dedikerte fagfolk, sa hun videre; – men fastlegeordningen har en ledelsesutfordring.

I åpningstalen med tittelen *Stø kurs for primærhelsetjenesten?* reflekterte legepresidenten over sentrale utfordringer i dagens primærhelsetjeneste. I mange kommuner er fastlegene ikke en godt integrert del av primærhelsetjenesten og kommunene mangler verktøy til å skape en helhetlig tjeneste der fastlegene inngår som selvsagte deltakere.

Marit Hermansen uttrykte ellers stor glede og begeistring over å få lov til å komme til «sine egne» for å åpne årets PMU. Talen hennes var personlig og etter mitt syn svært god.

Faglig og sosial møteplass

Primærmedisinsk uke arrangeres annet hvert år av en hovedkomité oppnevnt av Allmennlegeforeningen (AF), Norsk forening for allmennmedisin (NFA) og Norsk samfunnsmedisinsk forening (Norsam). Helt siden starten i 1989, har PMU vært en viktig faglig og sosial møteplass for leger

og medarbeidere som har sin arbeidsplass i primærhelsetjenesten. Siste uka i oktober samlet rundt 1300 fastleger, samfunnsmedisinere og medarbeidere seg nok en gang i Oslo, med Radisson Blu Scandinavia Hotel ved Holbergs plass som base. I alt 40 ulike emnekurs stod på programmet, i tillegg til grunnkurs, mange dagskurs og et rikholdig kulturprogram – som det pleier å være.

Maritimt tema

Mottoet for årets PMU; *Så lenge skuta kan gå – velg riktig kurs* er inspirert av Evert Taubes vise *Så länge skutan kan gå* og dens norske versjon av Erik Bye. Mottoet rommer maritime metaforer, noe Marit Hermansen spilte videre på i sin åpningstale. Arrangementskomiteen understreker de faglige implikasjonene av mottoet, nemlig nødvendigheten av å sikre en «bærekraftig medisin»: Måten vi innretter helsetjenesten på og måten vi anvender medisinsk kunnskap og teknologi på, må dimensjoneres fornuftig i forhold til pasienters og brukeres behov, samfunnets ressurser og helse-

tiske normer. Dette gikk som en rød tråd gjennom PMU 2016.

Det kreves stødig navigasjon for å seile den «primærmedisinske skuta». Enten vi er leger eller medarbeidere, er vi alle en del av skutas besetning. Våre oppgaver og roller i allmennpraksis, kommunehelsetjeneste, forvaltning og forskning krever at vi er i stand til å navigere og ta medansvar for å bestemme retning og posisjon. Det handler om å bruke kunnskap og utstyr – kart, kompass, logg, lodd og peileinstrumenter – og om å utøve lederskap og foreta valg og prioriteringer når farer og brottsjøer truer.

Kulturelt påfyll

For min egen del hadde jeg gledet meg ekstra mye til Primærmedisinsk uke i år, siden jeg for første gang har sittet i hovedkomiteen. Det gjør meg muligens noe inhabil i min omtale av PMU, men da vet dere i alle fall det! Jeg sjekket inn på hotellet allerede søndag kveld og hadde gleden av å være til stede hele uka. For meg som blir rørt til tårer hver gang Ole Paus synger *Vårt lille land* med sin rustne røst, var det spesielt hyggelig å bli vekket av Paus hver morgen. Et annet høydepunkt på kulturprogrammet var konserten med Barokkanerne i Akershus slottskirke onsdag kveld der vi ble fortryl-

Julie Kleive imponerte med sin stemmeprakt.

Iherdig innsats fra deltakere på akuttmedisinskurs ved Ahus.

vel i havn

Marit Hermansen holdt et godt og personlig åpningsforedrag på PMU.

let av Ingeborg Christophersens fløyte-spill. Etter konserten ble vi geleidet videre til Festningen Restaurant der de serverte kulinariske fristelser på høyt nivå.

I løpet av uken bidrog også blant annet Ketil Bjørnstad, Moddi, Trio Mediæval, Gisle Børge Styve og Heine Totland med kulturelle innslag av høy kvalitet.

Flyktningkrisen

Onsdagens plenumsforelesning ble holdt av Erik Abild, rådgiver for Jan Egeland i Flyktninghjelpen. Han snakket om migrasjonsutfordringene i Europa og gjorde på en pedagogisk og forståelig måte rede for hvilke geopolitiske forhold som førte frem til fjorårets flyktningkrise. Abild redegjorde for spesielt situasjonen i Syria der 6,6 millioner mennesker har blitt drevet på flukt internt siden 2011. I alt fem millioner har flyktet ut av landet. Til tross for en stadig krevende flyktningssituasjon, der den pågående krigen i Syria er en sentral årsak, klarte Abild likevel å uttrykke håp og optimisme for fremtiden. Han vektla de ressursene som flyktningene tross alt har og betydningen av moderne teknologi.

Navigating on a sea of expectations

Hovedforelesningen på PMU 2016 ble holdt

Glimt fra grunnkurs i allmennmedisin.

av professor i allmennmedisin, Simon Griffin, fra Universitetet i Cambridge. Griffin forsker blant annet på forebygging, screening og håndtering av diabetes type 2. Selv om han har føttene solid plantet i akademia, jobber han fortsatt en dag i uken i klinisk allmennmedisin.

Under overskriften «*Navigating on a sea of expectations*» snakket Griffin om allmennlegenes utfordringer med å manøvrere mellom pasientønsker, samfunnsforventninger og myndighetskrav, samtidig som man skal forholde seg til oppdatert kunnskap og nye medisinske muligheter.

Han refererte et sitat fra boken *Brave New World* av Aldous Huxley i forbindelse en refleksjon rundt temaet overdiagnostikk og -behandling:

«Medical science has made such tremendous progress that there is hardly a healthy human left». Det er noe å reflektere over i vår helse- og risikofikserte tid.

Griffins råd til en bærekraftig og stø kurs for primærmedisinen var følgende:

- Gjør mer av det som virker og som reduserer krav
- Identifiser udekkede behov, men unngå overdiagnostikk og -behandling
- Krev populasjonsrettede intervensjoner i tillegg til våre individbaserte tiltak
- Utnytt data og teknologi for å øke effektivitet

- Tilpass dere, vær fleksible, deleger oppgaver
- Sykdoms- og personsentrert medisin

Et hav å ta av!

Torsdag var det duket for en avsluttende festmiddag på konferansehotellet. Julie og Torfin Kleive bidrog igjen med sine musikalske evner, denne gangen blant annet med en nydelig versjon av *The moon is a harsh mistress*. Priser ble utdelt, taletrengte bidrog, Bajazz Storband spilte til dans. Komitemedlem Jan Magne Linnsund loset oss trygt og humoristisk gjennom kvelden. På grunn av en sår hals og sviktende form måtte jeg dessverre legge årene inn tidlig, men jeg orket en svingom på dansegulvet før det hele var over.

Årets PMU kunne spille på et rikholdig utvalg av maritime metaforer. Men det er som kjent et hav å ta av. Det faglige, kulturelle og sosiale utbyttet var også stort. Jeg kan konstatere at en ukes primærmedisinsk seilas kom vel i havn. Om to år er det på an igjen, og da håper jeg at enda flere kjenner sin besøkestid!

■ LISBETH.HOMLONG@HOTMAIL.COM

PMUs eldste deltager, Christian Borchgrevink, og hovedforeleser Simon Griffin som snakket om allmennlegenes ulike utfordringer.

